

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

**NATURRESERVATET
GAMMALSBY SJÖMARKER**

**MÖRBYLÅNGA KOMMUN,
KALMAR LÄN**

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Gammalsby sjömarker

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Gammalsby sjömarker.

När detta beslut vinner laga kraft upphör Länsstyrelsens beslut 1966-08-10 om landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen, äldre lydelsen, att gälla.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Gammalsby sjömarker
Län:	Kalmar
Kommun:	Mörbylånga
Församling/socken:	Gräsgård
Topografisk karta:	3G NO
Ekonomisk karta:	3G 9j, 3G 8i och 3G 8j
Naturgeografisk region:	14a Ölands och Gotlands alvarområden
Kulturgeografisk region:	3 Öland och sydöstmåländska slättbygden
Fastigheter:	<i>Se fastighetsförteckning bilaga 2</i>

Areal:	178,7 ha
Landareal:	82,9 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara och vårda en varierad och betespräglad sjömark med ett rikt fågelliv och de värdefulla livsmiljöerna havsstrandängar, kalkgräsmarker, fuktängar, skär och små öar i Östersjön samt ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten.

Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och missgynnade arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och förstärka naturtyperna: ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten, skär och små öar i Östersjön, havsstrandängar av Östersjötyp, kalkgräsmarker, fuktängar med blåtåtel eller starr så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Genom traditionell hävd bevara och helst öka antalet häckande fågel som är beroende av betade och öppna sjömarker i reservatet.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade och hänsynskrävande arter i reservatet så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Tillgängligheten för allmänheten ska styras för att undvika störningar på fågellivet under den känsliga häckningsperioden.
- Bedriva friluftsliv i reservatet där besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter samt kulturhistoriska värden.

Skälen för beslutet

Naturreservatet består av artrika välhävdade och öppna sjömarker med kalkgräsmarker, fuktängar och havsstrandängar som dominerande naturtyper, vilka är beroende av bete. Naturreservatet hyser ett mycket rikt fågelliv och är ett mycket viktigt område för både häckande och rastande fågel. Här finns ett flertal

hänsynskrävande och rödlistade häckfågelarter som sydlig kärrsnäppa (EN), rödspov (VU), småtärna (VU) och stjärtand (NT). Viktiga strukturer i området är bl.a. en väl avbetad gräsmark, blommande buskar och träd, blommande växter i fältskiktet samt områdets stenmurar, fornlämningar och kulturhistoriska lämningar. Området är mycket betydelsefullt för friluftslivet och är lättillgängligt med Seby läge i norr och Gräsgårdshamn i söder.

I området finns följande natur- och kulturvärden:

- Natura 2000-område (SE0330174 Sydöstra Ölands sjömarker)
- Riksintresse för naturvärden, Östra Ölands strandängar NRO 08066 (3 kap. 6 § miljöbalken)
- Riksintresse för kulturmiljövården, Gräsgård-Segerstad K4 (3 kap. 6 § miljöbalken)
- Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, Sjömarker i Mörbylånga kommun
- Regional bevarandeplan för odlingslandskapet, Östra Ölands sjömarker, klass 1 (högsta bevarandevärde)
- Naturvårdsprogrammet, Östra Ölands sjömarker, klass 1 (högsta naturvärde)
- Ramsar (våtmarkskonventionen), Ölands ostkust: Stora Ören-Gammalsbyören
- Världsarvet Södra Ölands odlingslandskap

Områdets värde kan påverkas negativt av dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin, upphörd hävd av naturbetesmarkerna samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning, med undantag för tillståndspliktig byggnad eller anläggning som är väsentlig för djurhållningen i reservatet enligt föreskriften A26.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.
4. Anlägga hamn eller brygga eller anordna uppläggnings- eller förtöjningsplats för farkoster eller flytdockor.
5. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
6. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på botten.
7. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets behov.
8. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
9. Bedriva täkt av något slag inklusive vattentäkt.
10. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
11. Dika
12. Odlar naturlig betesmark.
13. Tillföra växtnäringsämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk annat än på mark som i skötselplanen redovisas som åker.

14. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
15. Plantera eller så träd eller buskar.
16. Införa växt- eller djurart.
17. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.
18. Beträda eller färdas inom det område som är markerat på bifogad beslutskarta, bilaga 1 under tiden 1 april till och med den 31 juli (utom på särskilt markerade stigar). Förbudet gäller inte markinnehavaren eller arrendator och inte heller dennes anställda i samband med yrkesutövning, skötsel eller tillsyn av fastigheten och inte heller statliga eller kommunala tjänstemän i tjänsteärende.
19. Jaga inom området med beträdnadsförbud (se beslutskarta, bilaga 1) under tiden 1 april till 31 juli.
20. Jaga sjöfågel (änder, gäss och måsfåglar) i hela reservatet under tiden 1 april till 15 september.
21. Vid färd till och från fasta fiskeredskap använda annan färdväg än bruklig och för ändamålen nödvändig inom området med beträdnadsförbud (se beslutskarta, bilaga 1) under tiden 1 april till 31 juli.
22. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter i vattenområdet.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

23. Anlägga led, bro eller spång.
24. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.
25. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.
26. Anlägga byggnad eller anläggning som är väsentlig för djurhållningen i reservatet.

Det är dessutom förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen

27. Använda avmaskningsmedel på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet.

28. Utföra insamling, undersökning eller forskning.

Förbudet A19 gäller inte i samband med skyddsjakt på predator (t.ex. mink, kråka och rödräv) som väsentligt stör fågellivet. Skyddsjakt får endast ske efter samråd med Länsstyrelsen. I de fall jakträttsinnehavaren inte har möjlighet att utföra nödvändig skyddsjakt har Länsstyrelsen rätt att uppdra åt annan att utföra uppdraget.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för att befintliga sjöbodar som har uppförts med erforderligt tillstånd får bibehållas och underhållas.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, rastplatser, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar enligt fastställd skötselplan.
3. Rójning, avverkning, ängsbruk, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden enligt fastställd skötselplan.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. I de fall jakträttsinnehavaren inte har möjlighet att utföra nödvändig skyddsjakt på predator (t ex mink, kråka, rödräv) som väsentligt stör fågellivet har Länsstyrelsen rätt att uppdra åt annan att utföra uppdraget.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Beträda eller färdas inom det område som är markerat på bifogad beslutskarta, bilaga 1 under tiden 1 april till och med den 31 juli (utom på särskilt markerade stigar).
2. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn.
3. Förtöja eller ankra båt mer än ett dygn på samma ställe.
8. Framföra svävare, hydrokopter, vattenskoter eller liknande farkost.
9. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
12. Framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost.
13. Medvetet störa djurlivet.
14. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
15. Göra upp eld.
16. Gräva eller dra upp kärlväxter.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

17. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.
18. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.
19. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.

Det är dessutom förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

20. Utföra insamling, undersökning eller forskning.

Föreskrifterna under C gäller ej ägare eller innehavare av särskilt rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna i A-C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl a:

- 7 kap. 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.
- 1 § Terrängkörningslagen med förbud mot körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen, som fortlöpande ska samråda med berörda markägare och djurhållare vid förvaltningen.

Ärendets beredning

Ärendet har initierats av länsstyrelsen som ett led i arbetet med att genomföra länets plan för säkerställande av naturvårdsobjekt.

Länsstyrelsen har under 2004-06 utrett områdets naturvärden, skyddsbehov och avgränsning. Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats.

Berörda markägare har informerats vid möten 2004-09-23 samt 2006-09-21.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till markägare och nyttjanderättshavare, myndigheter och föreningar.

Följande synpunkter har inkommit från remissinstanserna:

- Ölands Naturskyddsförening har tillstyrkt förslaget till bildande av naturreservat
- Ölands Ornitologiska förening (ÖOF) är positiva till reservatsbildningen i sin helhet och det tidsbegränsande beträdnadsförbudet som berör en stor del av reservatet. Dock önskar ÖOF att strövstigen i norra delen av reservatet kunde flyttas något närmre stranden. Anledningen är att ler- och sandbankarna inom norra delen är mest intressanta för fågelskådning. ÖOF anser att den föreslagna sträckningen på strövstig i just det området kan innebära vissa vinster för fågellivet, men att de flesta vadararterna har sina bon längre upp på stranden i vanligtvis mindre hårt betade marker. ÖOF anser vidare att det är störningen av ruvande fåglar och icke flygfärdiga ungar som är viktigt att begränsa, snarare än av de på bankarna födosökande fåglarna.

Kommentar: Placeringen av strövstigen i norra delen av beträdnadsförbudet har valts att ligga väster om den långsträckt väten som ligger direkt innanför den yttre strandvallen i området. Denna typ av fuktiga och tidvis vattenfyllda områden bedöms vara mycket viktiga för både häckande och födosökande fågel. I området har tidigare noterats häckning av sydlig kärrsnäppa i anslutning till väten. Med hänsyn till detta gör länsstyrelsen bedömningen att strövstigen ska ligga kvar enligt förslaget. En gränsjustering har dock gjorts i den nordöstra delen av beträdnadsförbudet så att besökare och fågelintresserade har tillgång till den udde som går ut en bit i vattnet vilket medför att området blir än mer lättöverskådligt samt att gränsen för beträdnadsförbudet blir tydligare.

- Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott i Mörbylånga kommun har tillstyrkt förslaget till bildande av naturreservat.
- Miljö- och byggnadsnämnden i Mörbylånga kommun har lämnat följande synpunkter: Att området norr om Gräsgårds fiskehamn, Gammalsby 33:2>6 skall undantas då reservatet kan komma i konflikt med förändringar och utvecklingen av bebyggelsen, avloppsanordningar m.m. vid Gräsgårds fiskehamn.

Även i norr skall områdets gräns flyttas söderut till en linje som utgör en förlängning av vägen från väg 925 innan den viker av mot nordost. Gränsen skall sedan tangera norra sidan av skötselområde 4. Skälet till denna önskan är att Sebylåge fungerar som badplats och observationsplats för fågelskådare

2007-05-16

511-3515-04

m.m. En frizon bör finnas så att åtgärder eller byggnationer som gynnar denna typ av verksamheter ej hämmas genom reservatet.

I övrigt har Miljö- och byggnadsnämnden i Mörbylånga kommun inget att erinra mot förslaget.

Kommentar: Området norr om Gräsgårds fiskehamn utgör en del av föreslaget skötselområde 1b som består av en öppen värdefull naturbetesmark med en rik flora och fauna. I området häckar bland annat rödbena, tofsvipa, enkelbeckasin, storspov, gravand och större strandpipare. Avsaknaden av större anläggningar och byggnader i området bidrar till områdets höga naturvärden och betydelse för landskapsbild och friluftsliv. Uppförande av byggnader eller andra anläggningar i detta område vore därmed negativt både ur naturskyddssynpunkt och med hänsyn till den öppna landskapsbilden och rekreationsvärdet i området. Vad gäller avloppsanordningar som vatten och avloppsledningar kan det vara en förmildrande anledning till dispens inom namngiven fastighet om dessa inte kan placeras utanför reservatsområdet av särskilda skäl samt att eventuella åtgärder av detta slag inte bedöms skada områdets bevarandevärden på ett betydande sätt enligt syftet med reservatet. Med hänsyn till ovanstående har inga ändringar gjorts av gränsförslaget i reservatets södra del.

Reservatets norra del består av öppna värdefulla naturbetesmarker med artrika fuktängar, kalkgräsmarker och havsstrandäng. Området är helt öppet förutom enstaka buskar av hagtorn. Behovet av anläggningar eller byggnationer i området anses vara mycket litet, förutom de anordningar som planeras för friluftslivet i och med bildande av naturreservat. Bildande av naturreservat kolliderar inte med sol och bad och inte heller fågelskådning då området inte berörs av beträdnadsförbud. Med hänsyn till ovanstående och de höga naturvärden i området samt den öppna landskapsbilden har inga ändringar gjorts av gränsförslaget i reservatets norra del.

- Sven Oskar Tornegård anser att det är orimligt att beträdnadsförbudet går ända fram till hamnplanen och föreslår att man flyttar reservatsgränsen till skarven mellan fastighets del 33:2>6, 34:1>3 samt att det bör anordnas en ny parkering i anslutning till strövstigens början i södra delen enligt förslaget.

Kommentar:

Enligt diskussion med Gräsgårds hamnförening planeras en fågelplattform bakom den större hamnbyggnaden och i direkt anslutning till reservatsgränsen. För att underlätta för besökare som parkerar vid Gräsgårds hamn så kommer det även att finnas en ingång till reservatet bakom den större hamnbyggnaden med strövstig som ansluter till föreslagen strövstigen i väster. Med hänsyn till bebyggelsen och aktivitet i direkt anslutning till bebyggelsen och en övervägning vad gäller fågellivet i området har gränsen för beträdnadsförbudet flyttats ca 50 meter norrut från hamnplanen sett. Gränsen enligt föreslagen

naturreservats gräns ändras däremot inte, se även ovanstående motivering och kommentarer under synpunkter från Miljö- och byggnadsnämnden i Mörbylånga kommun.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 8.

Kungörelse

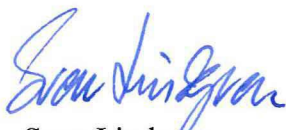
Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i ortstidning.

Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning, under förutsättning att kungörelsen var införd inom tio dagar från dagen för detta beslut.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även företrädare för kulturmiljöfunktionen (Per Lindegård), planfunktionen (Britta Johansson), naturskyddsfunktionen (Markus Forslund) samt Johan Jansson deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Johan Jansson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Fastighetsförteckning
3. Skötselplan
 - 3.1 Skötselplanekarta
 - 3.2 Vegetationskarta
 - 3.3 Fornlämningskarta
4. Artlista
5. Utdrag ur fornminnesregistret
6. Referenslista
7. Konsekvensutredning
8. Upplysning om kungörelsedelgivning/Hur man överklagar.

Sändlista

Markägare

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun
715 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Nyttjanderättshavare

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun
Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Övriga

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Styrelsemedlemmar

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Övriga

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar, Finska, 115 Skogstun, 36 911 Skogstun

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar

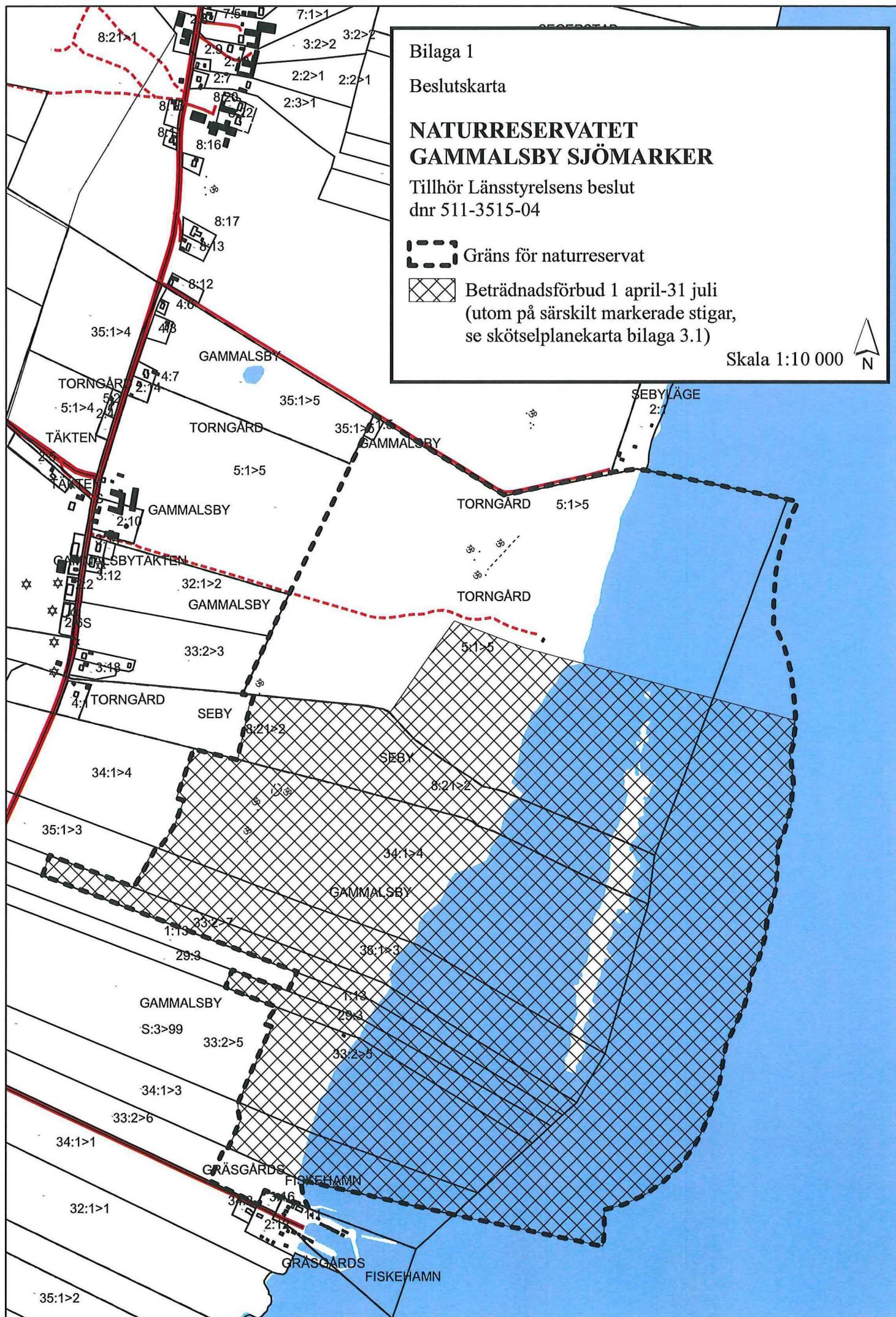
Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar

Andersson, Gunnar

A

Bilaga 2

FASTIGHETSFÖRTECKNING

Fastigheter: Torngård 1:5,
Del av Torngård 5:1
Del av Seby 8:21
Del av Gammalsby 1:13, 29:3, 33:2, 34:1 och 35:1

Fastighetsägare:

Torngård 1:5
Kommunen
391 86 Kalmar

Del av Torngård 5:1
Kommunen
391 86 Kalmar

Del av Seby 8:21
Kommunen
391 86 Kalmar

Del av Gammalsby 1:13, 29:3, 33:2, 34:1 och 35:1
Kommunen
391 86 Kalmar

511-3515-04

Jakträttsinnehavare:

Brukare:

BILAGA 3

Skötselplan för naturreservatet Gammalsby sjömarker

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara och vårda en varierad och betespräglad sjömark med ett rikt fågelliv och de värdefulla livsmiljöerna havsstrandängar, kalkgräsmarker, fuktängar, skär och små öar i Östersjön samt ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten.

Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och missgynnade arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och förstärka naturtyperna: ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten, skär och små öar i Östersjön, havsstrandängar av Östersjötyp, kalkgräsmarker, fuktängar med blåttåtel eller starr så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Genom traditionell hävd bevara och helst öka antalet häckande fågel som är beroende av betade och öppna sjömarker i reservatet.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade och hänsynskrävande arter i reservatet så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Tillgängligheten för allmänheten ska styras för att undvika störningar på fågellivet under den känsliga häckningsperioden.
- Bedriva friluftsliv i reservatet där besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter samt kulturhistoriska värden.

2. Beskrivning av området

Reservatet är beläget på sydöstra Ölands sjömarker öster om byarna Torngård och Gammalsby i Gräsgårds socken. Naturreservatet är 178,7 ha stort varav 82,9 ha motsvarar landarealen. Reservatet nås lättast från Seby läge i norr eller från Gräsgårds hamn i söder.

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Gammalsby sjömarker
Objektnummer	1001447
Skyddsform	Naturreservat
Natura 2000 beteckning	SE0330174 (Sydöstra Ölands sjömarker)
Län	Kalmar
Kommun	Mörbylånga
Fastigheter	<i>Se bilaga 2</i>
Totalareal (ha)	178,7
Landareal (ha)	82,9
Naturtyper, naturvårdsregistrets indelning:	Areal (ha)
Havsstrandäng, betesmark	11,4
Öppen hagmark	64,5
Åker	7,0
Vatten	95,8
Naturtyper, art och habitatdirektivets indelning:	Areal (ha)
Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten 1140	10,0
Skär och små öar i Östersjön 1620	2,9
Havsstrandängar av Östersjötyp 1630	11,4
Kalkgräsmarker 6210	50,3
Fuktängar med blåttåtel eller starr 6410	2,5
Prioriterade bevarandevärden:	
Naturtyper	Ler och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140), Skär och små öar i Östersjön (1620), Havsstrandängar av Östersjötyp (1630), Kalkgräsmarker (6210), Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410)
Strukturer	Blommande träd och buskar, Väl avbetad och örtrik gräsmark, Naturliga vattenståndsfluktuationer, Stenmurar och fornlämningar

Arter	Stjärtand (NT), Skedand (NT), Svärta (NT), Sydlig kärrsnäppa (EN), Roskarl (VU), Storspov (NT), Rödspov (VU), Brushane (VU), Skärfläcka, Rödbena, Strandskata, Sånglärka (NT), Småtärna (VU), Kentsk tärna (VU), Silvertärna
Friluftsliv	Landskapsbild Besöksobjekt Kulturhistoria Rikt fågelliv

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Reservatet ligger på marker som hör till Gammalsby by i Gräsgårds socken. Den norra delen hör idag till Torngård by. Området har tidigare varit inägomarker, det vill säga marker närmast byn som främst nyttjades för odling eller slätter.

Gammalsby finns omtalad första gången i medeltida skrifter från år 1396 som *in Gamalsby* och 1458 som *i Gambelsby*. På 1500-talet fanns här 4 gårdar, två skattehemman, ett kyrkohemman och ett frälsehemman. Torngård finns inte omnämnt i några medeltida handlingar. På en karta från 1682 över Gammalsby anges dock att "*Torngård är en gårdh neder wid stranden*". Till den gården hörde då även ett antal mindre odlade ytor omgivna av ängsmarker. Samtidigt nämns också att Torngård har en utjord i Gammalsby. Det kan tolkas som att gården ursprungligen har legat uppe i Gammalsby men flyttat ut därifrån någon gång före 1680-talet men behållit sin andel i byn. Torngården låg enligt uppgift kvar på denna strandnära plats fram till på 1860-talet, då den flyttade upp till den plats där nuvarande Torngård by ligger. På den gamla tomten vid stranden finns ännu rester kvar efter de tidigare byggnaderna i form av grundstenar som idag till viss del utgör grund till en sjöbod. En arkeologisk undersökning av platsen har gett en datering av byggnadslämningarna till 1500 eller 1600-tal.

I Gammalsby genomfördes storskifte 1781 och enskifte 1814. Utifrån de beskrivningar som då gjordes av markerna framgår det att större delen av reservatet tidigare brukats som slättermark. Några mindre åkerskiften fanns dock i anslutning till Torngården i norra delen. Dessutom nyttjades reservatets centrala delar som samfällt bete. Idag utmärks kulturlandskapet i reservatet främst av det stora antalet stenmurar som tillkommit i samband med 1800-talets skiftesreformer, vilka syftade till att dela upp byns marker mellan gårdarna. Till skillnad från vad som skedde på många andra håll i länet så flyttades dock inga gårdar ut från den gamla bytomten i samband med skiftena. De öländska radbyarna, vilka har anor från medeltiden, har därför kunnat överleva oförändrade in i vår tid. Det betyder också att all ägoindelning utgår från gårdarna uppe vid landsvägen på den gamla strandvallen. Från dessa sträcker sig därför ett stort antal parallella murar ner mot stranden.

På flera håll i reservatet finns det tydliga spår efter täktverksamhet, troligen med syfte att ta grus från de talrika strandvallarna i området.

Ännu på 1940-talet brukades flera delar av området som åker. Detta märks dels av att det finns regelbundna mer eller mindre tydliga diken i anslutning till dem men också att det utifrån markflorans artsammansättning ännu kan anas en viss kvävepåverkan i tidigare odlade marker.

Idag nyttjas sjömarkerna inom naturreservatet som betesmark och åker i norra delen. De två åkrarna som finns i norra delen har under senare tid till stor del använts som kompletterande bete. Reservatet som betas av nötkreatur är indelat i fyra betesfällor.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Kulturhistoriska bevarandevärden

Naturreservatet ligger helt inom världsarvet Södra Ölands odlingslandskap men också inom ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården. Riksintresset omfattar odlingslandskapet kring Gräsgård och Segerstad byar och är ett område där det finns bebyggelse och odlade marker med en kontinuitet som kan följas bakåt ända till förhistorisk tid

De äldsta kända spåren efter människors närvaro i reservatet utgörs av förhistoriska lämningar inom främst de norra delarna. De omfattar de registrerade fornlämnningarna nr 62, 64, 65, 66, 67, 69, 98, 104 och 151 i Gräsgårds socken, vilka innehåller flera husgrunder, stensträngar och gravrösen. Eftersom markerna varit kontinuerligt brukade är många av dessa lämningar också väl synliga i landskapet, även om de med tiden blivit övertorvade.

Inom reservatet finns ett stort antal stenmurar varav flera även idag används som hägnader för betesdjuren med kompletterade med stängsel. Nere vid stranden finns ett antal stenpirar som sträcker sig ut i vattnet. Dessa är troligen rester efter gamla ålbroar, något som är särskilt vanliga på östra sidan av Öland där det var mer långgrund. Ålbroarna användes när man fiskade ål med ryssjor från stranden. I reservatets norra del kan man se spår av äldre täckverksamhet på de gamla strandvallarna i området. Bland senare tiders kulturlämningar i området finns även ett antal skyttevärn från 1940-talet, i reservatets mer centrala delar.

Den artrika flora som annars kan konstateras i större delen av reservatet utgör ett betydande kulturhistoriskt värde utöver ett biologiskt värde. En rikedom av hävdgynnade arter vittnar nämligen om att det förekommit en lång och kontinuerlig hävd i dessa marker. Just denna långvariga hävd är unik för området men också ett av motiven till att södra Ölands odlingslandskap upphöjts som världsarv.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Naturreservatet består till största delen av varierande och öppna betesmarker, öppet vatten och åker. Hela reservatet sluttar svagt från Ancyllusvallen i väster ned mot Östersjön.

Reservatet är nästintill helt öppet förutom enstaka glest ställda buskar och träd av hagtorn samt mindre tokbuskpartier i reservatets centrala del. Flera naturtyper finns representerade i området. I de mer låglänta och fuktiga partierna finns fuktängar med t.ex. älvväxing, majviva och brudsporre. På torrare marker återfinns kalkgräsmarker med arter som getväppling, fältvedel och brudbröd. Kalkräsmarkerna dominerar i reservatet men ofta förekommer kalkgräsmarker och fuktängar i en mosaik på de ofta tuviga markerna. Fuktängsflora växer här mellan tuvorna och frisk till torrängsflora uppe på tuvorna.

Från Seby läge i norr till Gräsgårds hamn i söder finns betade havsstrandängar som varierar i bredd från ett par meter som minst till upp emot 150 meter som mest i reservatets centrala del. På havsstrandängarna växer bl.a. strandkrypa, agn-säv och krypven. Området mellan havsstrandängen och vattnet övergår till största delen från en smal remsa med annuell (ettårig) vegetation på driftvallar till kalkhällar som blottas helt vid lågvatten. Vattenområdet mellan Gammalsbyören och land består av grunda ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten. Under sommarhalvåret kan man ofta se när kreaturen tar sig ut till Gammalsbyören för att finna svalka.

Inom reservatet finns flera ytor som består av gammal åkermark som har en diffus kvävepåverkan vilket gör att de inte har klassats in som någon vegetationstyp. Hävdgynnad flora finns dock spritt i dessa gamla åkrar och artrikedomen kommer att öka i takt med att de gamla åkermarkerna magras ut och betas.

Sjömarkerna inom reservatet betas till största delen ända ut i vattnet vilket gynnar många fågelarter t.ex. vadare som skärfläcka, rödbena och större strandpipare i sitt födosök. Om strandzonen inte betas tar gärna högvuxen och kvävegynnad flora över helt och en bård bildas ofta mot vattnet med bl.a. hundkex, nässlor och skräppor. I reservates södra del finns en mindre fålla som inte betas idag där dessa arter är vanligt förekommande tillsammans med bl.a. hundäxing och andra bredbladiga gräs. I denna ohävdade del är förnansamlingen hög vilket på sikt kommer bidra till ett artfattigare fältskikt.

Reservatet präglas till stor del av Gammalsbyören som består av en långsträckt ö ca tvåhundra meter från land. Kombinationen med Gammalsbyören, en lång kustremsa med varierande miljöer samt att markerna betas och hålls öppna är några orsaker till varför Gammalsby sjömarker har så goda förutsättningar för ett rikt fågelliv. Hela strandremsan från Seby läge i norr till Gräsgårds hamn i söder är viktiga områden för häckande och rastande fågel. Området mellan land och

Gammalsbyören är ett synnerligen viktigt område ur fågelsynpunkt. Här kan måsfågel, simfågel och vadare leta föda på grunda bottnar och bland driftvallar och tång som spolats upp på stränderna. Vid Gammalsbyören häckar bl.a. silvertärna, svärta (NT) och ejder. Gammalsbyören är helt fri från buskar och träd vilket är positivt för markhäckande fågel, då bopredatorer t.ex. kråka ofta använder sig av högre träd och buskar som utkiksposter. Bland övriga fågelarter som häckar här på Gammalsby sjömarker kan nämnas sånglärka (NT), gulärta, skärfläcka, rödbena, gravand och silvertärna (se bilaga 4 för artlista). Flera av fågelarterna är hotade och förekommer i ett fåtal häckande par eller ej årligen i reservatet, däribland sydlig kärrsnäppa (EN), brushane (VU), kentsk tärna (VU), roskarl (VU), rödspov (VU), silltrut (VU) och småtärna (VU). Gammalsby sjömarker är för övrigt ett mycket viktigt område för rastande fågel t.ex. för ett stort antal arktiska vadare och gäss.

2.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Berggrunden består av Dalbykalksten från mellan Ordovicium. Tydliga strandvallar kan ses från havsstrandängarna och en bit upp i reservatet. Dessa har bildats under de olika östersjöstadierna efter den senaste istiden. Större delen av reservatet består av jordarterna grovmo, sand och grus. I den nordvästra delen av reservatet finns mestadels ett tunt eller ej sammanhängande jordtäckte på berg. I den nordöstra delen nere vid strandlinjen finns fina kalkstenshällar som blottas under normala till lägre vattenförhållanden.

2.3.4 Bevarandevärden för friluftslivet

Reservatet utgörs av typiska sjömarker på sydöstra Öland med en öppen landskapsbild. Området är mycket välbesökt till stor del på grund av en vacker landskapsbild, öppna variationsrika naturbetesmarker, ett rikt fågelliv samt att området är lättillgängligt med Seby badplats i norr och Gräsgårds hamn i söder.

Inom en stor del av reservatet kommer det att vara ett tidsbegränsat beträdnadsförbud under tiden 1 april-31 juli, för att minimera störningar på häckande fågel. Allmänheten kommer dock att ges möjlighet att vandra längs med en markerad strövstig mellan Seby badplats och Gräsgårds hamn. En fågelskådningsplattform kommer att placeras ut längs med strövstigen för att göra området mer lättöverskådligt (se skötselplanekarta bilaga 3.1). Ytterligare en fågelskådningsplattform planeras straxt utanför reservatsgränsen i sydöstra delen vid Gräsgårds hamn.

3. Generella råd och riktlinjer

3.1 Bete

Naturrestatet ska hävdas årligen. Torra till friska marker ska vid betessäsongens slut vara väl avbetade och fuktängarna ska vara tydligt betespåverkade. Sambete med nötkreatur och får eller häst ger mycket goda förutsättningar för att få en jämn avbetning av framförallt tokbuskar och lövsly. Generellt är riktlinjerna för torra marker 0,5-1 djurenhet (d.e., motsvarar ett vuxet djur av mjölkras) per ett hektar, en djurenhet för friska till fuktiga marker samt två djurenheter per hektar för de produktiva havsstrandängarna.

Normal betessäsong är på Öland från 1 maj till 31 oktober. Övergångsutfodring är tillåten vid betespåsläpp respektive installning av djuren. Val av plats för utfodring bör ske i samråd med Länsstyrelsen. Djur får dock ej stödutfodras i reservatet under normala förhållanden. Om behov av stödutfodring finns ska samråd ske med Länsstyrelsen.

3.2 Transporter

Motorfordon inom naturrestatet får endast användas i det fall det är nödvändigt för djurhållningen eller övrig skötsel av markerna. Fuktängar och havsstrandängar är känsliga områden och ska i möjligaste mån undvikas för transporter.

3.3 Restaurering

Ett gott betestryck råder i markerna och återkommande underhållsröjningar sker i första hand inom miljöstödsåtagandet. Om behov finns i framtiden av restaureringsinsatser, bör föryngringsplantor av löv- och barrträd röjas bort. Inga restaureringsåtgärder bör utföras under fåglarnas häckningstid, d v s i början av april – juli.

I samband med röjning ska röjningsavfallet tas om hand. Om det är möjligt att forsla bort avfallet utan att det uppstår körskador ska detta ske i första hand. I annat fall ska det samlas ihop och brännas på platsen, t ex på röjda områden som saknar grässvål. Bränning får inte ske så att fornlämningar, stenmurar eller berg-hällar skadas och bör utföras på vårvintern eller senhösten under kontrollerade former.

Bränning som en del av restaureringsarbeten bör endast ske i enstaka fall i fuktiga marker med täta tokbestånd. Vid bränning sker ofta en kraftig gödslingseffekt och oönskade arter som tistlar och backskafting kan få en stor spridning. De bestånd som ska brännas ska vara väl avgränsade och väderlek och årstid ska vara lämplig (svag vind, helst vårvinter). Brandmyndigheten ska alltid informeras i samband med bränning. De avbrända buskar och träd som blir kvar efter bränning ska röjas bort så snart som möjligt och området ska betas samma säsong. Bränning får inte ske av större områden än man har möjlighet att röja och beta direkt efteråt.

3.4 Stenmurar

Befintliga stenmurar ska så långt det är möjligt användas som hägnader. Om murarna inte räcker till bör de kompletteras med t ex elhägn som anläggs över eller så nära muren som möjligt, så att ingen obetad zon uppstår. Kompletterande stängsel bör planeras så att det håller djuren hägnade från båda håll för att undvika dubbla hägn. Träd och buskar som hotar att rasera en mur ska tas bort. Stenmurarna utgör ett viktigt kulturhistoriskt arv och utgör även viktiga livsmiljöer åt en rad olika organismer. Stenmurarna bidrar i hög grad till den tilltalande landskapsbild som råder i naturreservatet.

3.5 Fornlämningar

Det är bra om fornlämningar röjs fria från träd och buskar, dels för att göra dem synliga men också för att de tar skada av vegetationen. Eftersom fasta fornlämningar skyddas av Kulturminneslagen (2 kap) är det dock förbjudet att ta bort, gräva ut, täcka över eller på andra sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Därför måste man också vara extra försiktig när man röjer i och omkring en fornlämning. Om maskiner används vid röjning är det viktigt att tänka på att köra när det är torrt eller fruset och att inte köra på eller i anslutning till fornlämningen. Dra aldrig upp buskar och träd med rötterna i eller intill en fornlämning. Gör stubbarna så låga som möjligt. Ris och annat avfall fraktas utanför fornlämningsområdet för eldning. Vill man elda inom fornlämningsområdet ska det ske på plåtar eller dylikt, för att undvika skador. Är man osäker på hur man ska gå tillväga för att vårda och röja en fornlämning eller fornlämningsområde, kontaktas Länsstyrelsen för rådgivning.

3.6 Flora- och faunavård

Sydlig kärrnsäppa (EN)

Den sydliga kärrnsäppan har sin huvudförekomst på Öland och häckar inom området. Antalet häckande par i Sverige har minskat kraftigt. Den sydliga kärrnsäppan är knuten till hävdade, kortvuxna och blöta gräsmarker. I anslutning till häckningsplatser är det viktigt att avlägsna högre träd och buskar (minskat utbud av bo- och spaningsplatser för t.ex. kråka). Skyddjakt på grävling och mink som återkommande födosöker i den sydliga kärrnsäppans häckningsområde kan också ge positiva resultat. Hänsyn ska även tas i enlighet med det åtgärdsprogram som är under framtagande för arten.

Ingen särskild hänsyn utöver reservatsbeslutets föreskrifter behöver tas för de övriga rödlistade arterna i nuläget, förutsatt att markanvändningen även i framtiden förblir bete alternativt slåtter över vissa delar.

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i fem skötselområden med hänsyn till skötseln. Skötselområde 1 är indelat i två delområden. Avgränsningen av skötselområdena framgår av bifogad skötselplanekarta bilaga 3.1. Skötselområde 5 omfattar hela reservatet och är därför inte utritat på skötselplanekartan.

Indelningen i olika skötselområden baseras på att områden med liknande naturtyper, markanvändning och bevarandemål samlas till ett skötselområde.

4.1 Skötselområde 1a-1b: Betesmark (72,1 ha)

Skötselområdet utgörs av öppna betade sjömarker med kalkgräsmarker, fuktängar, havsstrandängar och betesmarker på gammal åker som ofta har en något mindre artrik flora om de brukats i sen tid. Skötselområdet är indelat i två delområden, delområde 1a-1b.

Bevarandemålen för skötselområdet 1 omfattar både delområde 1a och 1b

Bevarandemål:

- Utbredningen av naturtypen kalkgräsmarker (6210) ska vara minst 50 ha.
- Utbredningen av naturtypen fuktängar med blåtåtel eller starr (6410) ska vara minst 2,5 ha.
- Utbredningen av naturtypen havsstrandängar av Östersjötyp (1630) ska vara minst 11 ha.
- Typiska fågelarter som rödbena, tofsvipa, strandskata och större strandpipare ska ges möjlighet att årligen häcka i området och helst öka i antal.
- Särskilt skyddsvärda arter som sånglärka, sydlig kärrsnäppa, rödspov, storspov, brushane och skärfläcka ska ges möjlighet att häcka och födosöka i området.
- Fornlämningar och andra kulturhistoriska spår ska vara väl synliga och välbevarade.

Delområde 1a: (64,1 ha)

Beskrivning:

Delområdet består av öppna kalkgräsmarker, fuktängar och havsstrandängar. Området är helt öppet förutom enstaka buskar och träd av hagtorn som till största delen växer i anslutning till stenmurarna och i delområdets centrala del. Några partier med hagtorn har sedan tidigare röjts bort för att gynna markhäckande fågel i området inom ramen för miljöstödsåtagande. Mindre områden med tuktad (betad) tok finns koncentrerat till några fuktängar i områdets centrala del. Hela delområdet är i dagsläget välbetat och betas av nötkreatur och är indelat i tre betesfällor. Betet fortgår ända ner till vattnet förutom en kortare sträcka i delområdets

sydöstra del. Två sjöbodar finns i nordost. Merparten av reservatets forn- och kulturlämningar finns inom delområde 1a och består av flera husgrunder men också stensträngar och gravrösen.

Skötselåtgärder:

- Årligt bete för att bevara en öppen sjömark utan buskar och träd av igenväxningskaraktär.
- Skulle token breda ut sig bör den underhållsröjas. I nuläget utgör dock utbredningen av ölandstok inget hot mot fuktängarna.
- Om behov finns i framtiden för röjning av hagtorn med hänsyn till naturvärdena (t.ex. för att gynna markhäckande fågel) skall detta bedömas från fall till fall.
- Forn- och kulturlämningar ska även fortsättningsvis hållas fria från igenväxningsvegetation.

Delområde 1b: (8,0 ha)

Beskrivning:

Delområdet består av en helt öppen naturbetesmark direkt nordväst om Gräsgårds fiskehamn. Floran har i söder en tydlig kvävepåverkan som avtar norrut för att övergå till artrika kalkgräsmarker och i öster havsstrandäng. Tidvis finns här även annuell (ettårig) vegetation på driftvallar vid strandkanten. Delområdet har ett bra betestryck som fortgår ända ut i vattnet vilket gynnar det rika fågellivet i området. I området häckar bl.a. rödbena, tofsvipa, enkelbeckasin, storspov, gravand och större strandpipare. I nordöstra delen står en sjöbod. Direkt söder om sjöboden finns den så kallade pannkaksstenen som utgörs av två på varandra liggande kalkstenblock (se bilaga 5 "Utdrag ur Fornminnesregistret" för mer information). I det sydöstra hörnet mot Gräsgårdshamn finns en grind som ofta används av besökare. I övrigt finns ett sjömärke i sydost och i den sydvästra delen finns en gammal brunn.

Skötselåtgärder:

- Årligt bete för att bevara en öppen betad sjömark med ett rikt växt- och djurliv.
- Eventuell etablering av buskar och träd på den idag helt öppna sjömarken ska röjas bort för att framförallt gynna det rika fågellivet i området.

4.2 Skötselområde 2: Ohävdad mark (0,7 ha)

Beskrivning:

Området består av ett mindre skifte som inte har hävdats på många år. Marken är bitvis tuvig och stenig med arter som hundkex, hundäxing, tuvtåtel och andra bredbladiga gräs som dominerande inslag. Förna ansamlingen är kraftig och kommer på sikt bidra till ett mer artfattigt fältskikt. Under de högvuxna gräsen

finns idag bland annat hävdgynnade arter som älvväxing, brudbröd och knölsmörblomma. Den centrala delen av skötselområdet är relativt flack och jämn med enstaka stenar i ytan medan den västra och östra delen är mer tuvig och ojämn. Det är önskvärt om området återigen kan brukas genom bete alternativt slåtter så att hävdgynnad flora kan vandra in igen samtidigt som hävdgynnade fågelarter kan dra nytta av området. Slåtterbruk i hela skötselområdet kan dock försvåras eftersom stora delar i väster och öster är tämligen tuvigt och ojämnt varför ett senare betespåsläpp i juli-augusti kan vara den mest rationella skötselmetoden i området.

Det vore positivt med slåtter eller ett sent betespåsläpp för att efterlikna slåtter med tanke på att det idag råder stor brist på slåtterängar med tillhörande slåttergynnad flora. Även områdets markhäckande fågelarter som t.ex. rödbena och tofvsipa skulle troligtvis gynnas av ett område med lite högre fältskikt under häckningsperioden som bl.a. skydd för sina ungar. Idag är det dock inte troligt att området nyttjas av de markhäckande fåglarna i området med tanke på den höga förna ansamlingen vilket minskar attraktionsvärdet.

Bevarandemål

- Att det sker en återupptagen hävd i området för att gynna hävdgynnad flora och fauna i området.
- Träd och buskar ska inte etablera sig i området.

Skötselåtgärder

- En återupptagen hävd i området är önskvärt, gärna genom slåtterbruk eller sent betespåsläpp för att gynna slåttergynnad flora och fauna.
- Eventuell etablering av buskar och träd ska röjas bort.

4.3 Skötselområde 3: Gammalsbyören (2,9 ha)

Beskrivning:

Området utgörs av Gammalsbyören som består av en långsträckt ö ca 200 m från land. Träd och buskskikt saknas helt vilket är positivt för det stora antalet markhäckande fågel som finns på ören. Steniga stränder och stenblock dominerar ute på ören, men här finns även områden med ett sammanhängande växttäckande som utgörs av havsstrandängsvegetation. Betesdjuren tar sig ofta ut till Gammalsbyören under lågvatten för att finna svalka under varma sommardagar. Gammalsbyören hyser ett rikt fågelliv och är synnerligen viktigt område för ett stort antal häckande mås- och simfågel. Gammalsbyören fungerar även som en viktig plats för rastande fågel som kan finna visst skydd mot väder och vind i skydd av Gammalsbyören.

Bevarandemål:

- Skyddsvärda arter som roskarl, stjärtand, skedand, svärta, småtärna och kentsk tärna och ska ges möjlighet att häcka och födosöka i området.

- Utbredningen av naturtypen skär och små öar i Östersjön (1620) ska vara minst 2,9 ha.
- Träd och buskar ska inte etablera sig i området.

Skötselåtgärder:

- Eventuell etablering av buskar och träd ska röjas bort.

4.4 Skötselområde 4: Åker

(7,0 ha)

Beskrivning:

Skötselområdet består av två åkrar. Åkermarken har inte brutits på flera år utan har använts som betesvall. Floran är starkt påverkat av gödsling med arter som ogräsmaskrosor, hundäxing och kamäxing. Men man kan även se att mer hävdgynnad flora börjat vandra in om än i mindre utsträckning. Exempel på hävdgynnad flora som påträffats i åkrarna är mandelblom, knippfryle, knölsmörlomma, gullviva och höskallra.

Bevarandemål:

- Hela åkerarealen ska varje år brukas som åker, vall, träda, betes- eller slåttermark.

Skötselåtgärder:

- Fortsatt brukande av åkermarkerna genom åkerbruk, bete eller slåtter.

4.5 Skötselområde 5: Vattenområdet

(95,7 ha)

Beskrivning:

Närmast stranden och i området mellan land och Gammalsbyören finns ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten, i övrigt är bottnarna inte inventerade. Området präglas till stor del av stora stenar och block varav flertalet förts hit med hjälp av inlandsisen. Här finns också flera formationer av sten och block i vattnet som tyder på mänsklig aktivitet. Flera gamla ålbroar sträcker sig ut på flera platser vilket tyder på att vattenområdet troligen varit ett viktigt fiskeområde längre tillbaka. Idag fiskas det mycket sparsamt i vattenområdet.

Hela vattenområdet är mycket viktigt för fågellivet och i synnerhet de grunda bottnarna runt Gammalsbyören och längs med hela strandremsan där häckande och rastande fågel kan söka föda bland stenar och tång.

Bevarandemål:

- Utbredningen av naturtypen ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten ska vara minst 10 ha.

- Vattenområdet ska hysa tillräckligt med föda och skydd för det stora antalet häckande och rastande fågel som uppehåller sig i anslutning till vattenområdet.
- Vattenområdet och bottenarna bör inventeras med hänsyn till bland annat bottenvegetation, bottensubstrat och marin fauna för att kunna göra avgöra vilka eventuella skötselbehov som behövs i området samt för att kunna göra uppföljning.

Skötselåtgärder:

- Inga skötselåtgärder i nuläget.

4.6 Skötselområde 6: Friluftsliv

Beskrivning:

Reservatet nås lättast från vägen som leder ner till Seby läge eller via vägen ner till Gräsgårdshamn. Vid Seby läge finns idag en mindre uppgrusad parkering som inte är fränhågnad från betesfällan i området. Mörbylånga kommun avser att förbättra parkeringen vid Seby läge under 2007 med hjälp av projektmedel där även Länsstyrelsen beslutat att medfinansiera en del. Vid parkeringen står idag en befintlig stätta som leder in till reservatet och här finns även två informationsskyltar från projekt Fågelvägen skylten "Seby läge" samt Life-projekt skylten "Östra Ölands sjömarker". Längre ned mot badplatsen står ytterligare en stätta som leder in till reservatet. Vid Gräsgårdshamn finns idag parkeringsmöjlighet och informationsskyltar uppsatta, bl.a. en projekt Fågelvägen skylt. Många som är fågelintresserade parkerar ofta här för att bl.a. titta på fågel som uppehåller sig i reservatet. I samråd med Gräsgårds hamnförening planeras en fågelskådningsplattform i direkt anslutning till reservatet bakom den större hamnbyggnaden straxt utanför reservatsgränsen i sydöstra delen. Gräsgårds hamn kommer även fortsättningsvis att vara en viktig informations- och parkeringsplats och det är därför viktigt att åtgärder i området utförs i samråd med framförallt Gräsgårds hamnförening.

Bevarandemål:

- Minst tre väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av reservatet ska finnas, en skylt vid Seby läge i norra delen och två skyltar i södra delen.
- Minst två väl underhållna informationsplatser med parkeringsmöjlighet ska finnas i anslutning till reservatet, dels vid Seby läge samt vid Gräsgårds hamn.
- Minst en gångbro och en spång samt åtta stättor ska finnas i anslutning till området och strövstigen.
- Minst 2 kilometer markerad och väl under underhållen strövstig ska finnas mellan Seby läge och Gräsgårdshamn.
- En fågelskådningsplattform ska finnas i anslutning till strövstigen så att området blir mera lättöverskådligt. Ytterligare en plattform planeras straxt utanför reservatsgränsen i sydöstra delen vid Gräsgårds hamn.
- Information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder:

- Utplacering och underhåll av informationsskyltar, gångbro, spång, stättor och fågelskådningsplattformar.
- Underhåll av informationsplats med parkeringsmöjlighet vid Seby läge och Gräsgårds hamn ska ske fortlöpande och vid behov.
- Markering och underhåll av strövstig.

5. Jakt

Begränsad inskränkning

- Inom naturreservatet (se beslut) är all jakt på sjöfågel (änder, gäss och måsfåglar) förbjuden under tiden 1 april till och med 15 september.
- Inom området för beträdnadsförbud är det förbjudet att jaga under tiden 1 april till 31 juli (se beslut och beslutslista bilaga 1).

Skyddsjakt

Inom naturreservatet (se beslut) får skyddsjakt på predator (t ex mink, kråka och rödräv) som väsentligt stör fågellivet utföras. Skyddsjakt får endast ske efter samråd med Länsstyrelsen. I de fall jakträttsinnehavaren inte har möjlighet att utföra nödvändig skyddsjakt har Länsstyrelsen rätt att uppdra åt annan att utföra uppdraget.

Jaktutövandet får inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

6. Fiske

Inom området för beträdnadsförbud under tiden 1 april till 31 juli är det förbjudet att vid färd till och från fasta fiskeredskap använda annan färdväg än bruklig och för ändamålen nödvändig (se beslut).

7. Dokumentation och uppföljning

7.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärder samt kostnad och finansiering för utförda åtgärder.

Häckfågelpopulationen på Gammalsby sjömarker ska fr.o.m. år 2008 t.o.m. år 2010 inventeras i fält. Metoder som ska användas ska följa metodiken i "Länsstyrelsens meddelandeserie 2001:12, Fåglar på Ölands sjömarker 1988 och 1998".

Inventeringen syftar dels till att bevaka eventuella förändringar i antal häckande par över tiden och artsammansättning, samt för att kunna dra några eventuella slutsatser vad gäller effekter av införandet av beträdnadsförbud under fåglarnas häckningssäsong, strövtig och anordningar (främst fågelskådningsplattform).

Efter inventering 2008-2010 ska en utvärdering göras med hjälp av inventeringsmaterialet för att om möjligt kunna urskilja förändringar och orsaker till eventuella förändringar inom reservatet. Jämförelse bör även göras med övriga inventeringsområden på Öland enligt Länsstyrelsens uppföljningsplan för att kunna göra jämförelser. Uppföljning och inventering av häckfågelpopulationen i reservatet bör även göras efter 2010 med förslagsvis tre års mellanrum som minsta tidsintervall.

Utöver åren 1998 och 1998 finns även inventeringsresultat från 2003, 2004 och 2005 från området enligt samma metodik (Länsstyrelsen opublicerat material).

Betetrycket i området ska dokumenteras årligen. Denna uppföljning sker i samarbete med brukarna, genom att länsstyrelsen skickar ut blanketter till berörda brukare. Brukare rapporterar då bl.a. djurslag, djurantal och vilken period området betats.

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål. Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts och vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

8. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*
Betesdrift	Hela reservatet	Djurhållare	1
Åkerbruk	Skötselområde 4	Brukare	3
Röjning av träd och buskar(vid behov)	Skötselområde 1,2 och 3	Brukare / Länsstyrelsen	3
Underhållsröjning	Hela reservatet	Brukare	1
Gränsmarkering naturreservat	Reservatsgräns	Lantmäteriet	1
Gränsmarkering Beträdadsförbud	Beträdadsförbudsgräns	Länsstyrelsen	1
Utsättande av informationstavlor	Skötselområde 4	Länsstyrelsen	1
Anläggande och underhåll av strövstig, stättor, gångbro, spång och fågelskådningsplattform	Skötselområde 4	Länsstyrelsen	1
Anläggande och underhåll av informations- och parkeringsplats vid Seby läge	Skötselområde 4	Mörbylånga kommun och Länsstyrelsen	1
Underhåll av informations- och parkeringsplats vid Gräsgårds hamn	Skötselområde 4	Länsstyrelsen / förening	1
Forn- och kultur lämningar, landskapselement	Hela reservatet	Brukare / Länsstyrelsen	2
Uppföljning av skötselåtgärder	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1
Uppföljning av bevarandemål	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

Bilaga 3.1 Skötselplanekarta

Bilaga 3.2 Vegetationskarta

Bilaga 3.3 Fornlämningskarta

Bilaga 3.1

Skötselplankarta

NATURRESERVATET GAMMALSBY SJÖMARKER

Tillhör Länsstyrelsens beslut

dnr 511-3515-04

Gräns för naturreservat

Gräns för skötselområde

Beträdnadsförbud 1 april -31 juli
(utom på särskilt markerade stigar)

1 - 5 Skötselområde

Information

Parkering

Fågeskådningsplattform

Spång/Gångbro

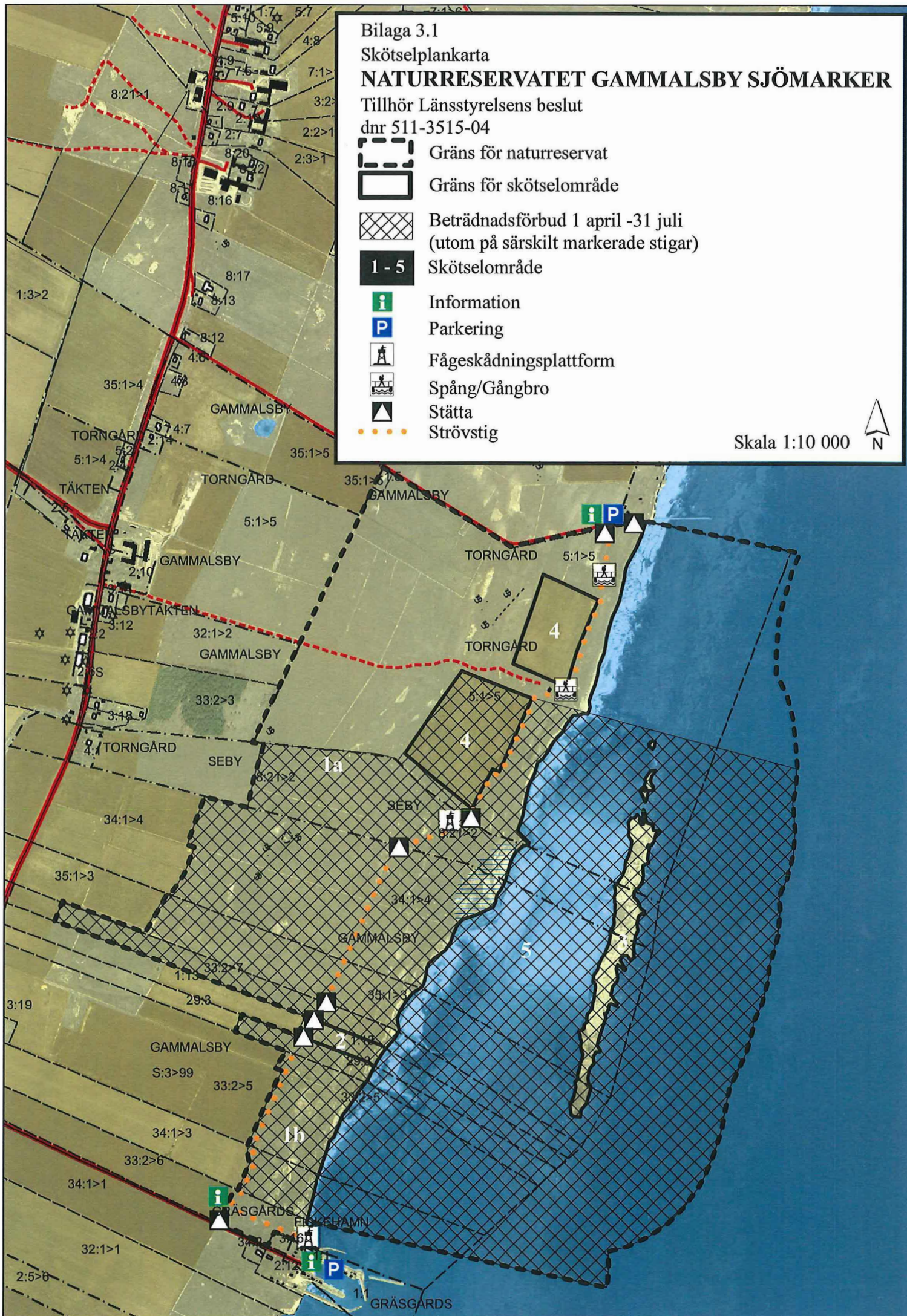

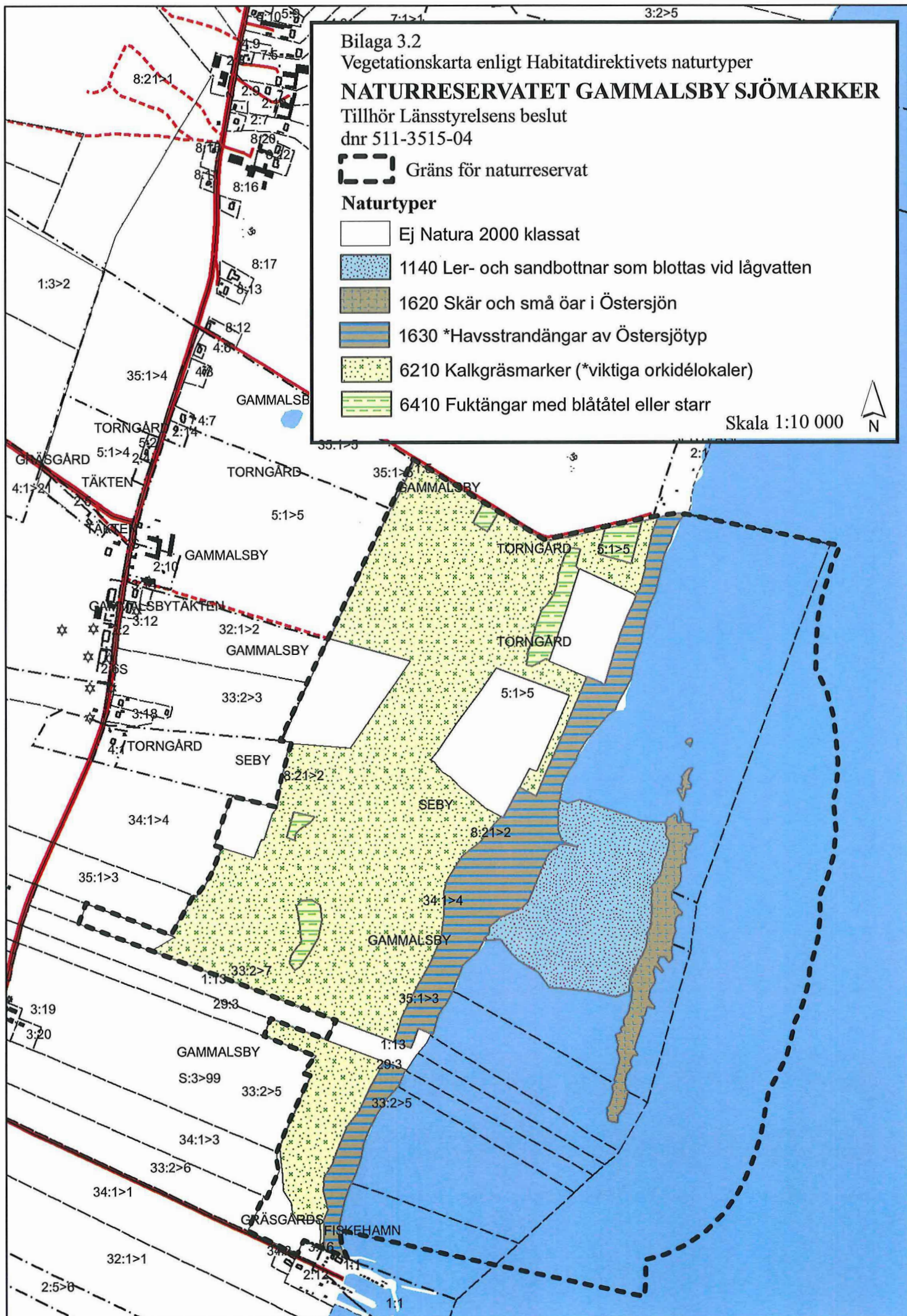
Stäta

Strövstig

Skala 1:10 000

Bilaga 3.3

Karta över kulturhistoriska lämningar

NATURRESERVATET GAMMALSBY SJÖMARKER

Tillhör Länsstyrelsens beslut

dnr 511-3515-04

Gräns för naturreservat

Ur fornminnesregistret:

Fast fornlämning

★ Punkt

— Linje

▨ Yta

Övrig kulturhistorisk lämning

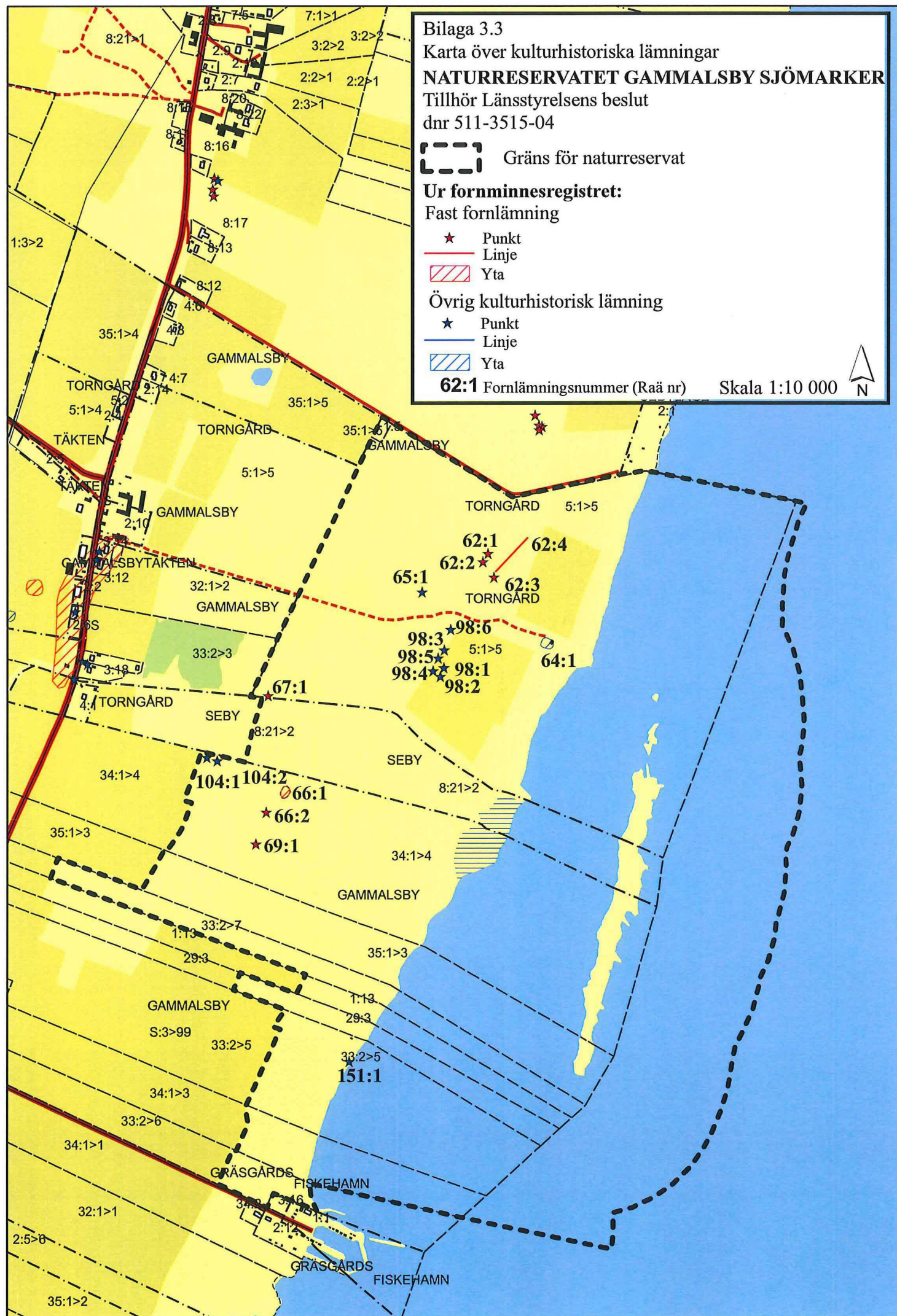
★ Punkt

— Linje

▨ Yta

62:1 Fornlämningsnummer (Raä nr)

Skala 1:10 000

Bilaga 4

Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter samt vissa andra intressanta arter inom naturreservatet Gammalsby sjömarker.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2005.

Rödlistekategori:

- EX = utdöd (extinct)
- RE = försvunnen (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = missgynnad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient).

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödliste-kategori	Övrigt
Kärlväxter			
Achillea millefolium	Rölrika		
Agrostis stolonifera	Krypven		
Alopecurus arundinaceus	Svartkavle		
Anthoxanthum odoratum	Vårbrodd		
Anthriscus sylvestris	Hundkäs		
Arabis hirsuta	Lundtrav		
Armeria maritima	Strandtrift		
Bellis perennis	Tusensköna		
Bromus hordeaceus	Luddlosta		
Caltha palustris	Kabbeleka		
Cerastium fontanum	Hönsarv		
Cerastium	Vårarv		

semidecandrum			
Cirsium acaule	Jordtistel		
Cynosurus cristatus	Kamäxing		
Dactylis glomerata	Hundäxing		
Eleocharis uniglumis	Agnsäv		
Erodium cicutarium	Skatnäva		
Erophila verna	Nagelört		
Filipendula vulgaris	Brudbröd		
Galium verum	Gulmåra		
Geranium molle	Mjuknäva		
Geum rivale	Humbleblomster		
Glaux maritima	Strandkrypa		
Helictotrichon pratense	Ängshavre		
Luzula campestris	Knippfryle		
Lotus corniculatus	Käringtand		
Orchis mascula	Sankt Pers Nycklar		
Orchis morio	Göknycklar		
Oxytropis campestris	Fältvedel		
Pilosella officinarum	Gråfibbla		
Plantago lanceolata	Svartkämpar		
Polygala amarella	Rosettjungfrulin		
Potentilla anserina	Gåsört		
Potentilla fruticosa	Ölandstok		
Primula veris	Gullviva		
Ranunculus acris	Smörblomma		
Ranunculus auricomus	Majsmörblomma		
Ranunculus bulbosus	Knölsmörblomma		
Rhinanthus serotinus	Höskallra		
Rumex acetosa	Ängssyra		
Rumex longifolius	Gårdsskräppa		
Succisa pratensis	Ängsvädd		
Saxifraga granulata	Mandelblomma		
Sedum acre	Gul fetknopp		
Serratula tinctoria	Ängsskära		
Sesleria uliginosa	Älväxing		
Taraxacum sect. Erythrosperma	Sandmaskrosor		
Urtica dioica	Brännässla		
Veronica chamaedrys	Teveronika		
Veronica spicata	Axveronika		

Fåglar			
<i>Alauda arvensis</i>	Sånglärka	NT	
<i>Anas acuta</i>	Stjärtand	NT	
<i>Anas clypeata</i>	Skedand	NT	
<i>Anas penelope</i>	Bläsand		
<i>Anas platyrhynchos</i>	Gräsand		
<i>Anas strepera</i>	Snatterand		
<i>Anser anser</i>	Grågås		
<i>Arenaria interpres</i>	Roskarl	VU	
<i>Calidris alpina ssp. schinzii</i>	Sydlig kärrsnäppa	EN	Upptagen i art och habitatdirektivet (A466), Ingår i Åtgärdsprogrammet för hotade arter.
<i>Charadrius hiaticula</i>	Större strandpipare		
<i>Cygnus olor</i>	Knölsvan		
<i>Branta canadensis</i>	Kanadagås		
<i>Branta leucopsis</i>	Vitkindad gås		
<i>Gallinago gallinago</i>	Enkelbeckasin		
<i>Haematopus ostralegus</i>	Strandskata		
<i>Larus argentatus</i>	Gråtrut		
<i>Larus canus</i>	Fiskmås		
<i>Larus fuscus</i>			
<i>Larus marinus</i>	Havstrut		
<i>Larus ridibundus</i>	Skrattmås		
<i>Limosa limosa</i>	Rödspov	VU	
<i>Melanitta fusca</i>	Svärta	NT	
<i>Mergus serrator</i>	Småskrake		
<i>Motacilla flava</i>	Gulärta		
<i>Numenius arquata</i>	Storspov	NT	
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Stenskvätta		
<i>Philomachus pugnax</i>	Brushane	VU	Upptagen i art och habitatdirektivet (A151)
<i>Pluvialis apricaria</i>	Ljungpipare		Upptagen i art och habitatdirektivet (A140)

<i>Recurvirostra avosetta</i>	Skärfläcka		Upptagen i art och habitatdirektivet (A135)
<i>Somateria spectabilis</i>	Ejder		
<i>Sterna albifrons</i>	Småtärna	VU	Upptagen i art och habitatdirektivet (A195)
<i>Sterna paradisaea</i>	Silvertärna		Upptagen i art och habitatdirektivet (A194)
<i>Sterna sandvicensis</i>	Kentsk tärna	VU	Upptagen i art och habitatdirektivet (A191)
<i>Tadorna tadorna</i>	Gravand		
<i>Tringa totanus</i>	Rödbena		
<i>Vanellus vanellus</i>	Tofsvipa		

Bilaga 5

Utdrag ur Fornminnesregistret

Fasta fornlämningar ★

Raä nr 62:1-62:4, gräsgårds socken

Beskrivning: 1) Husgrund, ca 18x10 m (NNÖ-SSÖ) och intill 0,45 m h. Plataårtad och övertorvad med enstaka 0,1-0,3 m st stenar i ytan och längs långsidorna. 2) Husgrund, ca 12x7 m (NNÖ-SSV) och ca 0,3 m h. Plataårtad och övertorvad fyllning med i ytan enstaka stenar. 3) Husgrund, 10x7 m (NNÖ-SSV) och 0,5 m h. Övertorvad. 4) Stensträng, ca 100 m l (N 40cg Ö-S 40cg V) och bestående av enövertorvad svag jordvall, ca 1 m br och 0,15 m h, med glestliggande synlig stenar. Området ställvis skadat av smärre grustäcker.

Raä nr 66:1 och 66:2, gräsgårds socken

Beskrivning: 1) Hög, nu oval, 24x18 m (NNÖ-SSV) och 1,5 m h. Välvd profil, övertorvad med i ytan några 0,1-0,3 m st granit- och kalkstenar. Högen är kraftigt skadad. I centrala och N delen är en grop, kvadratisk 5x5 m och 1,3 , dj. Samtliga kanter i gropen utom den Ö är kallmurade av lagda kalkstenshällar. I gropens botten ligger ett flertal nedrasade kalkstenshällar. I högens S del är en grop, oval 8x6 m (ÖNÖ-VSV) och 1,5 m dj. I SÖ-S-SV kanterna är talrika 0,05-0,8 m st granitstenar, rundade samt i synnerhet i SV rester efter kalkning av lagda kalkstenshällar. I SSV en 1m br kallmurad ingång. Gropens botten täcks av ett flertal granit- och kalkstenar. Högen äger ytterligare skador i form av mindre täktgropar på ett flertal platser. En del av skadorna åstadkomna av militär på 1940-talet, vilka använde högen såsom styttvärn. 1974 grävdes ett ca 13 m l och 1 m br schakt (VNV-ÖSÖ) genom högen V-sluttnig vid en mindre efterundersökning. 38 m SSV om nr 1 är: 2) Stensättning, rund, 7 m diam och 0,25 m h. Övertorvad, smågropig yta. I SV delen en grop, 1 m diam och 0,15 m dj. Odistinkt begränsning mot omgivande mark.

Raä nr 67:1, gräsgårds socken

Beskrivning: Stensättning, rund, 14 m diam och 0,7 m h. Övertorvad, med i ytan enstaka 0,2-0,3 m st granit- och kalkstenar. I centrala delen en grop, 3 m diam och 0,5 m dj. Odistinkt begränsning mot omgivandemark.

Raä nr 69:1, gräsgårds socken

Beskrivning: Stensättning, rund 9 m diam och 0,25 m h. Övertorvad med i ytan enstaka 0,1-0,3 m st stenar. Odistinkt begränsning mot omgivandemark.

Övriga kulturhistoriska lämningar ★

Raä nr 64:1, gräsgårds socken

Beskrivning: Inom det på fotokartan begränsade området finns resterna efter en bebyggelseplats från 1500-1600-talet e Kr. Undersökt av landsantikvarien i Kalmar län 1962. I markytan syns ställvis kalkhällar, vilka utgöra grundlämningar. I SV hörnet är en liten jordhög, 3m diam och 0,3 m h i vars S kant två hällar rests. Sentida grund. I N kanten är en sportstuga. Ca 40 m V dörren samt intill och N om stenmur är 2 fornl liknande, övertorvadehöjningar, ca 5 m diam och intill 0,25 m h. Den norra har mitt grop, 2 m diam och 0,2 m dj. Bevakas. Enligt Sven-Erik Tornegård, Torngård skall gamla Torngård gård ha legat här framtill omkr 1865, då den flyttades upp till nuvarande Torngård by.

Raä nr 65:1, gräsgårds socken

Beskrivning: Stensättning (?), rund 6 m diam och 0,3 m h. Övertorvad, med smågropig yta. Oklar begränsning. Möjligen naturbildning.

Raä nr 98:1-98:6, gräsgårds socken

Beskrivning: 1) Område, 85x30 m (NNÖ-SSV) med 2 husgrundslänkande lämningar samt 1 hög? och 3 stensättningslikn-lämningar. 2) Husgrund? Närmast rektangulär, 15x13 m och 0,5 m h. Platå liknande utseende. Utmed Ö långsidan syns ett flertal 0,1-0,35 m st kalkstenshällar i torvtäcket, rester efter kallmurade grund? V kanten är mindre distinkt och antar närmast svag bågform (NÖ-SV). Ytan är smågropig och ojämn och i SÖ kanten finns ett par 0,8-1,5m st och 0,1-0,3 m dj gropar samt i SV en grop, 5 m diam och 0,3m dj. 1 m S om nr 2 är: 3) Husgrund?, rektangulär, 5x4 m (NNÖ-SSV) och 0,25 m h. Övertorvad. Utmed Ö

långsidan syns några 0,2-0,35 m st kalkstenshällar. Smågropig yta, i Ö ytlig grustäkt. Utmed Ö kanten av nr 2 och 3 samt N och S härom löper ett odlingshak, 100 m l (NNÖ-SSV) 0,1-0,25 m h, 15 m S om 98:3 viker det av mot VNV utmed en 20 m l sträcka Odlingshakets är tydligast strax N om 98:1.17 m N om nr 2 och 1 m ÖSÖ om mur är: 4) Hög?, flackt välvd, 10 m diam och 0,6 m h. 1 m N om mitten en sten, 0,3 m st. 9 m V om det V hörnet av nr 2 är: 5) Stensättning?, närmast rund, ca 5 m diam och 0,2 m h. Övertorvad. 7 m SSV om nr 4 är: 6) Stensättning?, rund, 6 m diam och 0,15 m h. Övertorvad. Mittgrop, 1,3 m diam och 0,8 m dj. 28 m NNÖ om nr 3 och i stenmur är: 7) Stensättning?, ca 7 m diam och 0,3 m h. Övertorvad. Grop NV om mitten, ca 4 m diam och 0,3 m dj. Skäres av stenmur i SÖ delen. Inom området finns ca fem oregelbundna gropar, 3-5 m diam och 0,2-0,4 m dj. Fyra har delvis frodig vegetation i botten. Inom området och NNÖ därom har grustäkt förekommit och markytan är ställvis ojämn.

Raä nr 104.1-104.2, gräsgårds socken

Beskrivning: 1) Stensättning (?), rundad, 8 m diam och nu intill 0,5 m h. Övertorvad, med i ytan några 0,1-0,5 m st stenar (iN). Stenarna hör säkerligen från den stenhägnad (VNV-ÖSÖ) vilken löper tvärs över anläggningen. Smågropig, ojämn yta. 11 m SÖ om nr 1 är: 2) En cement plattform, rundat mångkantig, 3,5 m diam och i markplan. I mitten ett urtag, rundat månkantigt, 1 m diam och 0,05 m dj. I SV delen är texten: 5/8 1942. Plattformen har utgjort underlag på kanon under 2:a världskriget. I området omedelbart SSV och S härom är ett flertal vallar (N-S och Ö-V), 1-2 m b och 0,15 m h.

Raä nr 151:1, gräsgårds socken

Beskrivning: 1) Pannkaksstenen utgöres av två på varandra liggande kalkstensblock, 2,5x2,0 m st (NÖ-SV) och 1,6 m h, varav det under blocket är 0,6 m h, plant och det övre blocket 1,0 m h och svagt rundad ovansida. Blocken lutar åt SV. Enligt uppgift av Albert Hellberg, Mellstaby, är traditionen att varje gång någon stekte pannkakor i Gammalsby eller Mellstaby och vinden låg på från V resp. VSV så vände sig det övre blocket och lade sig med den tidigare övre sidan, nedåt.

Referenslista

Bilaga 6

Referenslista

Gärdenfors,U.(ed) 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen i Kalmar län. 2001. Natur och kultur på Öland.

Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. Naturvårdens riksintressen. Öland.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Kulturmiljövårdens riksintressen. Mörbylånga kommun.

Länsstyrelsen i Kalmar län. 2001. Fåglar på Ölands sjömarker 1988 och 1998

Länsstyrelsen i Kalmar län. Uppföljning av häckande fågel på Ölands sjömarker.
Inventeringsdata från 2003, 2004 och 2005. Opublicerat material.

Naturvårdsverket, 1997. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.

Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister.

Bilaga 7

Konsekvensutredning av förslag till föreskrifter för naturreservatet Gammalsby sjömarker

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Gammalsby sjömarker. Enligt 27 § verksförordningen ska länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, d v s de som riktar sig till allmänheten.

Berörd lagstiftning

- 27 § verksförordning (1995:1322)

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna innebär vissa vistelsebestämmelser för allmänheten i området. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår.

Effekter

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken bedöms inte medföra några kostnader av betydelse för vare sig allmänheten, markägaren eller kommunen. Kostnaden för skyltning finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

VEM KAN ÖVERKLAGA	Beslutet får överklagas av den som beslutet angår om det gått honom eller henne emot. Beslutet får även överklagas av Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen eller Fiskeriverket.
VEM SKA PRÖVA ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos Regeringen, miljödepartementet.
HUR MAN UTFORMAR ÖVERKLAGANDET	I skrivelsen ska Ni • tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret) och dag för beslutet • redogöra varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt • redogöra för hur Ni anser att beslutet ska ändras Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Regeringen, miljödepartementet. Länsstyrelsens adress och telefonnummer finner Ni längst ner på denna sida.
SENASTE DATUM FÖR ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag beslutet kungjorts i länets författningssamling samt kungjorts i ortstidning , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

**UNDERTECKNA
ÖVERKLAGANDET**

Ni ska underteckna skrivelsen och förtydliga namnteckningen. Uppge personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer till bostaden samt adress och telefonnummer till arbetsplatsen och ev. annan plats där Ni är anträffbar.